

یادداشت

امید به راهایی

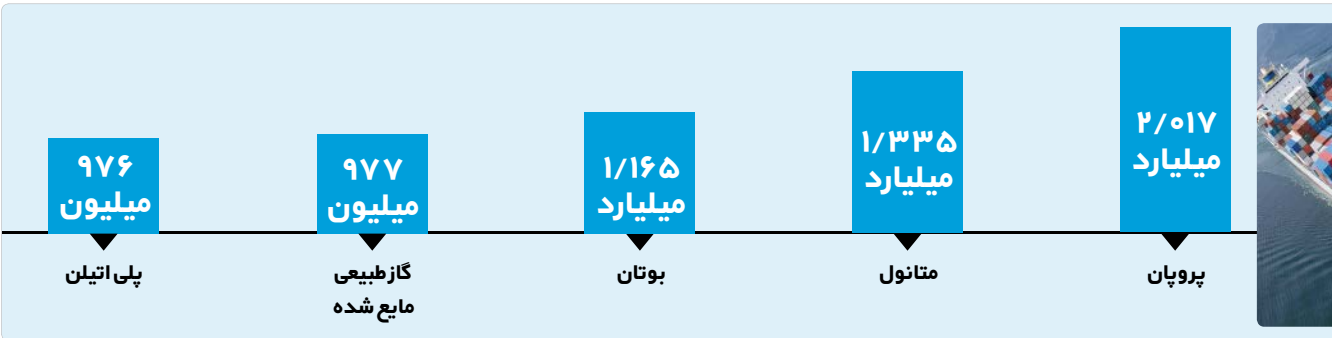
از درس‌های ساختاری

مهت قلی‌زاده

کارشناس انرژی

رهبر معظم انقلاب در متن ابلاغ سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه به اهمیت برنامه‌های تولیدپرداخته‌اند. پرداخت ایشان به حوزه تولید با نگاه به ساختارکلان بودجه‌صورت‌گرفته است. در همین چارچوب به دو موضوع کلیدی شفاف‌سازی و ضابطه‌مند کردن درآمد ها و هزینه‌های شرکت نفت و همچنین فعال سازی مزیت‌های جغرافیایی -سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکزمبادلات و خدمات ازجمله در حوزه انرژی پرداخته شده است. بنابراین دو حوزه تولید و ساختار بودجه در بخش‌های مجزا از این متن درارتباط با یکدیگرمورد توجه قرار گرفته‌اند. در واقع یک مسأله کلان داخلی در کنار یک خواست ملی با محوریت نگاه به بیرون گرفته‌تاز یکپارچگی برخوردار شود. متأسفانه در هر دو مورد کارنامه موفقی نداریم. امیدوارم در این ابلاغیه و برنامه هفتم که منبعث از این ابلاغیه خواهد بود، به این دو موضوع کلیدی توجه شود. برای تشریح رویکرد نگارنده به این مسائل باید به لایه های زیرین سفرکنیم. «رابطه مالی نفت» نقطه‌ای است که من برآن دست می‌گذارم تا گشایشی را در این محث ایجاد کنم. براساس قوانین جاری، بخش‌های مختلف از فروش نفت سهم می‌برند، مانند «صندوق توسعه ملی» و «شرکت ملی نفت». بنابراین بر بستر نفت یک رابطه مالی شکل گرفته که آن را همه هست و نیست اقتصاد در نظر گرفته‌ایم! در کنار این رابطه که منجر به وابستگی به نفت و «بیماری هلندی» در اقتصاد شده است، با معرفی یک موضوع غیرواقعی و جعلی به نام یارانه پنهان مواجه هستیم. جریاناتی به این موضوع دامن زده‌اند وازآن بهره برداری می‌کنند. متأسفانه از سال ۱۳۶۹ به لحاظ نظری و در سال ۱۳۷۸ به لحاظ عملی (برروی اسناد) و در سال ۱۳۸۶ به‌صورت اجرایی با تلاش‌های متمرکزی برای جا انداختن یارانه پنهان مواجه هستیم. من یارانه پنهان را قفسی می‌دانم که برای خود ساخته‌ایم. رابطه مالی نفت هم در چارچوب همین قفس قرار می‌گیرد. این در حالی است که رهبری پیشتر تاکید داشته‌اند «ارزش دلار در زندگی اقتصادی باید شکسته شود». این عارضه از این جهت بروز کرده که قیمت انرژی در داخل بر مبنای فوب خلیج فارس به سنجش گذاشته می شود جدا از این‌که مبادلات جهانی ما هم با دلار صورت می‌گیرد. در نتیجه دلاردر نظام قیمت‌گذاری قائم است در حالی که دائم در حال تلاش برای محاسبه تفاوت قیمت‌گذاری یک کالا بر حسب دلار با ریال هستیم! در نتیجه ما به‌صورت ذهنی یک نظام قیمت گذاری خیالی درست می‌کنیم که برای توجیه آن را «ماه‌التفاوت دلاری قیمت‌ها» نام‌نهاده‌ایم. این چنین هم دلار را در تجارت خارجی خود نهاده‌ین کرده‌ایم و هم به یارانه پنهان دامن زده‌ایم. دوستانی که این نگاه مراه‌ه دلارنقد می‌کنند به دنبال منافع نامتقارن و طبقاتی خود هستند. متأسفانه به جای رفع این دلارزایی ساختارهای بودجه‌ای خود را هم غیرعملی ساخته‌ایم. در ساختارهای قدیمی سازمان برنامه و بودجه دفاتری مجزا برای نظارت بر بودجه بخش‌های مختلف انرژی وجود داشت و کارشناسان خبره مطالعاتی حضور داشتند. متأسفانه در سال‌های گذشته این دفاتر تخصصی کم‌رَق شده‌اند. در نتیجه بودجه شرکت ملی نفت در ساده‌ترین و غیرتخصصی‌ترین شکل ممکن بسته می‌شود. یک نوع حسابداری سنتی در محاسبه این بودجه لحاظ می‌شود. متأسفانه شرکت نفت با ۲۱ شرکت تابعه خود یک رقم بودجه می‌آورد؛ بودجه‌ای که به‌صورت صوری و غیرومشکافانه تنظیم شده است. یک بودجه‌بندی غیرعملی در این ساختار بودجه‌ریزی حاکم است که با نظام علمی دانشگاهی تطابقی ندارد و باید اصلاح شود. در زمینه تبدیل شدن به مرکزمبادلات و خدمات از جمله در حوزه انرژی هم باید به این مشکل توجه داشته باشیم که کشور ما رقمی معادل حدود ۶۰۰ میلیون بشکه نفت خام یعنی چیزی نزدیک به خوراک روزانه پالایشگاه‌ها را در حوزه انرژی اتلاف می‌کند. نهادهای بهینه‌سازی مانند «ساتبا» دروزارت نیروو «شرکت بهینه‌سازی سوخت» در وزارت نفت هرگز نوک پیکان مشکلات را به سمت تولید نگرفتند که این جای بسی تأسف است. اگر الگوی تولید و مصرف مورد توجه قرار گیرد، اتلاف انرژی پایان می‌یابد و ساختار بودجه بر محوریت همین نگاه منضبط می‌شود. شرکت‌های دولتی از انرژی و بودجه مصرف می‌کنند در حالی که ما می‌بینیم در مصرف نامطلوب انگشت اتهام به سمت مردم می‌رود! امیدوارم در برنامه هفتم از چنینر این نگاه تک بعدی و خطی به حوزه انرژی دریابیم و با نگاه به بیرون و داخل هم زمینه رها شدن از پیوندهای دلار را فراهم کنیم و هم این‌که به صادرکننده و تأمین‌کننده انرژی کشورهای منطقه تبدیل شویم. کار سختی در پیش نداریم باید با تخصص سالاری ساختارها رامضبط کنیم. امیدوارم با هدایت رهبرمعظم انقلاب از این رویه یارانه برترکار و اشتباه جلوگیری کنیم.

پرازش ترین محصولات

صادراتی ایران

در ۶ ماهه نخست

قیمت بر حسب دلار

گزارش

«جام جم» از نقش دورریز گندم در عدم خودکفایی این محصول گزارش می‌دهد

نابودی ۳۰ هزار میلیارد تومان گندم

کشت در این زمین‌هاست. میزان محصولی که برداشت می‌شود هم به محتوای قراردادی بستگی دارد که میان کشورها منعقد می‌شود. برخی کشورها به شرط اعمال سهم ۵۰-۵۰ اجازه اجاره زمین‌های خود را به کشورهای دیگری می‌دهند. مزیت کشت فراسرزیمینی قیمت ارزان تر اجاره زمین در کشورهای دیگر نسبت به ایران است. بنا بر اعلام انجمن کشت فراسرزیمینی هزینه اجاره زمین مرغوب در ایران بر اساس نرخ نیمایی، بیش از ۱۰۰۰ دلار است اما ایرانی‌ها می‌توانند در کشورهای دیگر با «یک‌دهم» این میزان هم زمین اجاره کنند.

مشکلات کشت فراسرزیمینی

با این حال بر سر راه کشت قراردادی گندم مشکلاتی وجود دارد؛ مشکلاتی که ریشه در ممنوعیت صادرات گندم، کافی نبودن حمایت‌های حقوقی از سرمایه‌گذاران ایرانی و نبود سرمایه کافی میان سرمایه‌گذاران برمی‌گردد. در نتیجه تحقق کشت فراسرزیمینی گندم به میزان سه چهار میلیون تن، مشروط به حمایت‌های بالادستی و تمرکز وزارت جهاد کشاورزی بر رفع موانع حقوقی و سرمایه‌گذاری است. مانع دیگری که بر سر این راه وجود دارد، نبودن درک لازم در بدنه اجرایی است. به گفته علی رضوانی‌زاده از اعضای انجمن کشت فراسرزیمینی اراده واقعی برای اجرای کشت فراسرزیمینی وجود ندارد، زیرمجموعه تحت اختیار وزیر کشاورزی برخلاف وزیر، نه با این موضوع آشنا هستند و نه این موضوع راه‌درستی درک می‌کنند؛ بر همین اساس نیز در این زمینه شاهد کم‌توفیقی آنها هستیم. در این میان، معاونت اقتصادی وزارت خارجه بر حمایت حقوقی از سرمایه‌گذاران متمرکز شده است. در این باره شیوه‌نامه‌ای در این معاونت تهیه شده است. در چارچوب آن، نمایندگان اعزامی وزارت خارجه به کشورهای دیگر باید به سرمایه‌گذاران مشاوره حقوقی و تجاری بدهند. با این حال حداقل در کوتاه‌مدت نمی‌توان روی به دست آوردن سهم ویژه از کشت فراسرزیمینی گندم حساب و ویژه باز کرد. به همین دلیل کشور برای توسعه کشت گندم نیازمند سیاست‌های پایدار و قابل انکاتر است. دولت برای خرید ۷/۵ میلیون تن گندم در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۰، ۸۳ هزار میلیارد تومان کنار گذاشته است. بر اساس اعلام شرکت بازرگانی دولتی، بودجه امسال خرید گندم ۶۰ درصد بیشتر از سال زراعی

۱۴۰۰-۱۳۹۹ است. باید به این واقعیت توجه داشته باشیم که میزان خرید تضمینی گندم با میزان تولید آن متفاوت است. برای نمونه در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ که حدود ۵ میلیون تن گندم از کشاورزان خریداری شد، طبق اعلام مرکز پژوهش‌های مجلس حدود ۱۲ میلیون تن گندم تولید شد. از آنجا که به دلیل بهره‌وری پایین زنجیره‌ها (برداشت، حمل‌ونقل، سیلوداری و ...) ۳۰ تا ۳۵ درصد دورریز گندم در ایران وجود دارد در هر سال زراعی سه چهار میلیون تن گندم دور ریخته می‌شود.

این درحالی است که قیمت هر تن گندم هم اکنون در بازار جهانی معادل ۲۵۰ دلار است که باتوجه به میزان دورریز گندم سالانه حدود یک میلیارد دلار از منابع ملی از بین می‌رود. ریالی این عده هم با دلار ۳۰ هزار تومانی معادل ۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. در نتیجه سالی حدود ۹ میلیون تن گندم تولیدی به جامی‌ماند. کشاورزان هم به دلایل مختلف از جمله نگهداری سهمی از آن برای مصارف شخصی، مایل نبودن به فروش کل محصول در قالب خرید تضمینی و... حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد محصول خود را برای عرضه در قالب نرخ مصوب ارائه می‌کنند.

راهکارهای تولید گندم

در شرایطی که از حدود ۱۲ میلیون تن گندم تولیدی فقط

نگاه

نگاهی به اقدام سلیقه‌ای ایرانی‌ها در اعلام نوع هواپیماها در فروش بلیت

هواپیمای در بسته!

اطلاع از نوع هواپیما برای

انتخاب بلیت، یکی از حقوق طبیعی و اولیه مسافر است که توسط ایرانی‌ها داخلی توجه چندانی به آن نمی‌شود و معمولاً شرکت‌های هواپیمایی به صورت سلیقه‌ای اسم هواپیما را در بلیت درج می‌کنند.

یکی از اصول اولیه احترام به حقوق مسافر، درج نوع هواپیما در پرواز و تعیین سطح آن است که در ایرانی‌ها های خارجی و بین‌المللی به صورت مستمر صورت می‌گیرد. با این اطلاعات، مسافران می‌توانند آگاهانه نسبت به نوع هواپیما و خرید بلیت اقدام کنند. اما این موضوع در شرکت‌های هواپیمایی داخلی به ندرت رعایت می‌شود. یکی از فروشنندگان آژانس هواپیمایی در گفت‌وگو با جام جم بیان این‌که نوع هواپیما در برخی پروازها اعلام می‌شود،

این رعایت نکردن درج نوع هواپیما در بلیت پروازهای خارجی بسیار مشهود است، مسافران خارجی که نحوه خدمات‌دهی ایرانی‌های بین‌المللی را مشاهده کردند، با این رفتار غیر حرفه‌ای با مشکلات فراوانی برای تهیه بلیت مواجه خواهند شد و ممکن است در سفرهای آتی خود با ایرانی‌های ایرانی تجدید نظر کنند. یکی از اقدامات مهم برای افزایش ترافیک هوایی ایران در منطقه رعایت این موارد است، اما متأسفانه به دلیل نبود رقابت بین ایرانی‌ها و پیشی گرفتن تعداد مسافران از صندلی‌های هواپیماها توجه چندانی به حقوق مسافر نمی‌شود و شاهد تغییر لحظه‌ای نوع هواپیما هستیم. معمولاً این شرکت‌ها نیز در سایه حمایت سازمان هواپیمایی کشوری خود را ملزم به پرداخت جریمه نمی‌بیند و خدمات‌دهی را در سطح نازلی ارائه می‌کنند.

بازرگانی

زنگ خطر جدید برای ترانزیت ایران

ظرف هفته‌های آینده امکان دستیابی به آن وجود خواهد داشت. در بخش تحولات جهانی این گزارش، حرکت آمریکا در مسیر اعمال تحریم‌های ثانویه علیه روسیه مورد توجه قرار گرفته است. علاوه بر این، روسیه بر تلاش‌های خود برای دور زدن تحریم‌ها افزوده و در این میان به‌ویژه بر متحدان آمریکا همچون ترکیه، امارات و هند تکیه کرده است. در حال حاضر از یک سو تحریم‌ها

در سه ماهه تابستان امسال روزانه به طور متوسط ۱۰۵ میلیون لیتر بنزین و ۱۶ میلیون نفت‌گاز مصرف شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل به ترتیب با ۲۰ و ۹ درصد افزایش همراه بوده است. طبق هفتادویکمین گزارش سالانه شرکت انگلیسی بریتیش پترولیوم (BP)، ایران با مصرف ۲۴۱/۱ میلیارد مترمکعب گاز، چهارمین مصرف‌کننده بزرگ گاز دنیاست. یک کارشناس صنعت سیمان با اشاره به این‌که در حال حاضر عرضه و تقاضای سیمان به ثبات رسیده است، گفت: از بورس کالا می‌خواهیم فعلاً تغییراتی در عرضه و تقاضای سیمان اعمال نکند. وزیر ارتباطات، با وقتی پلتفرم‌های خارجی بستر آشوب و خسارت زدن به مردم باشند، طبیعتاً این محدودیت‌ها ادامه پیدا خواهد کرد. مرجع تشخیص این‌که چه زمانی این پلتفرم‌ها رفع محدودیت شوند، من نیستند. معاون صنایع عمومی وزیر صمت گفت: با اجرای طرح توزیع عادلانه یارانه‌ها، دولت این اجازه را به واردکنندگان داده است تا دانه‌های روغنی و روغن تصفیه نشده را با تعرفه صفر وارد کنند. آمار سالانه منتشر شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) نشان می‌دهد قیمت انواع برنج، شکر و گوشت در مردادماه بین حدود ۴ تا ۲۰ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش یافته که بیشترین افزایش قیمت مربوط به دو نوع برنج ایرانی بوده است. طبق اعلام بانک مرکزی، در پنج ماهه امسال بیش از ۷۷/۵ میلیارد تومان سفته و برات در شهر تهران فروخته شد که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل از آن ۷۴/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. نییی از ظرفیت پالایش نفت فرانسه به‌خاطر اعتصاب کارگران بر سرمسأله دست‌مزدها تعطیل شده است. برنج‌های ایرانی پرمحصول خوش پخت و بدون عطر تا ۳۳ هزار تومان در هر کیلو و برنج هندی تا ۲۸ هزار تومان در بازار کاهش یافته است. شاخص بورس در جریان معاملات روز چهارشنبه بازار سرمایه با رشد ۱۲ هزار واحدی روبه‌رو شد.

آگهی مناقصه	
مرکز طراحی و توسعه صنعتی رازی در نظر دارد تأمین تجهیزات مورد نیاز خود را به شماره مناقصه ذیل از طریق مناقصه عمومی به‌تأمین کنندگان واجد شرایط واکذار نماید. لذا شرکت‌های دارای رزومه کاری مرتبط می‌توانند حداکثر طی ۱۰ روز از تاریخ درج آگهی جهت دریافت اسناد مناقصه در ساعات اداری به آدرس فلکه اول تهرانپارس، بلوار پروین، روبروی خیابان ۱۵۰ شرقی پلاک ۱۷ مراجعه نمایند.	
● هزینه خرید اسناد مناقصه مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد و شرکت کنندگان بایستی این مبلغ را به شماره کارت ۶۹۴۸-۰۶۹۹-۰۱۱۲-۵۸۹۲ به نام آقای محمد گرشاسبی وریز کرده واصل فیش واریز را به‌هنگام دریافت اسناد مناقصه به‌واحدمعاونت بازرگانی تحویل نمایند.	
● هزینه درج آگهی به‌عهده پنده مناقصه می‌باشد.	
● (شماره تماس کارشناس مربوطه، آقا حسینی، جهت هماهنگی: ۷۷۸۸۹۸۴۶)	
تابلو کنترل (تجدید مناقصه)	شماره مناقصه ۱۶۲-۳۵/۱-۱۶۲۰۱
ترانسفورماتور KVA1840	شماره مناقصه ۶۰-۱۶۸-۰۱
ساخت تیخیر کننده تیتانیومی	شماره مناقصه ۶۶-۱۶۸-۰۱
ساخت دکانور تیتانیومی	شماره مناقصه ۶۷-۱۶۸-۰۱